

Emnekode : HI - 124
Kandidatnr. : 2556
Dato : 07.12.2010
Ark nr. : 1 av 5

1	Samleie mellom vgifte.
2	Bygdeetinget
3	Lagmenn
4	Ca. 800 ~~kildebelagte~~ kildebelagte tiltaler og ca. 250 kildebelagte henrettelser.
5	Finnmark og Rogaland
6	Bondelensmannens nærmeste overordnede var ~~lens~~ Fogden.
7	Fogden var lensherrens "tjener." <ul style="list-style-type: none"> - hadde påtale og politimyndighet - skulle kreve inn skatter og avgifter - var kongens representant i økonomiske saker. - skulle se til at tinget gikk riktig for seg.
8	Henging - fordi dette var mest vanværende.
9	Normativ kilde er det som forteller hvordan ting skal være, mens deskriptive kilder forteller hvordan ting faktisk var. Eks. normativ: Loven Eks. deskriptiv: Tingbøker, brev

Emnekode : H1-124
Kandidatnr. : 2556
Dato : 07.12.2010
Ark nr. : 2 av 5

10 Diabolisme var til si at man har direkte kontakt med djevelen og at man utgør ondt ting på vegne av djevelen. Strassen for dette var brenning på bålet.

11 Ble drapet kjent som 'usorsynet' måtte drapsmannen betale en drapsbot og gredkjøp til kongen. ~~Deretter~~ Da det var gjort gikk han et landristerbrev av kanzleren som gav ham rett til å bo i landet. Drapsmannen slapp dødsstraff.

12 'Soning' var å betale seg unna en dom. Hadde man gjort noe galt kunne man betale til søgden for at det ikke skulle komme opp på tinget. Også kalt "å sone med søgden".

Emnekode : H1-124
Kandidatnr. : 2556
Dato : 07. ~~12~~ 2010
Ark nr. : 3 av 5

13

2

Lagrettemennene hadde som funksjon å domme på tinget (bygdetinget) fra 1590. I 1591 ble sorenskriveren satt inn som sekretær og skulle helst skrive ned dommer og andre ting som skjedde på tinget, selv om dette først ble påbudt i 1633 å føre tingbøker. Lagrettemennene var stort sett bønder som ikke kunne lese og skrive, og dermed fikk sorenskriveren ~~store~~ ta del i de saker som skjedde, for han kunne lese loven og diverse brev. I 1634 ble det fastsatt at sorenskriveren skulle være meddommer sammen med lagrettemennene. I 1687 ~~ble~~ tok sorenskriveren over domsmyndigheten til lagrettemennene og ble enedommer alene, med unntak av livs- og æresaker og odels- og eiendomssaker. Her måtte lagrettemennene domme sammen med sorenskriveren. Lagrettemennenes fordel var at de hadde god lokalkunnskap.

Emnekode : H1-124
Kandidatnr. : 2556
Dato : 07.12.2010
Ark nr. : 4 av 5

14
2

Hadde en mann begått et drap, som han selv mente var "usorsynt", altså at han ikke mente å drepe, måtte han gjennom en prosedyre for å slippe dødsstraff. Det første han måtte gjøre var å lyse drapet i nærheten av der det skjedde. Så måtte han skaffe to viglysningsmen (vitner) innen han hadde passert tre gårder. Unntak hvis den avdøde bodde på en av dem. Videre Disse viglysningsmennene skulle være tilstede da drapet ble tinglyst. Drapsmannen måtte så få et gridsbrev av kansleren for at han skulle ha rettslig beskyttelse fram til han fikk dommen.

Fogden skulle så etterforske drapet, se på bevis og forhøre vitner for så å skrive et provsbrev som ble gitt til kansleren som skulle avgjøre saken. Ble det drapsmannen dømt for usorsynt drap, måtte han betale tegn og gredlyfop til kongen. Da dette var gjort fikk han et landvistbrev av kansleren som gav han rett til å bo i landet.

Emnekode : H1-124
Kandidatnr. : 2556
Dato : 07.12.2010
Ark nr. : 5 av 5

15

1 1/2

Den viktigste kilden i lensregnskapet er bøtelistene (sakegalllistene). Bøtelistene inneholder innbetalte bøter og gir oss informasjon om hvem som måtte betale bota, hva som var blitt gjort, hvor lovbruddet skjedde og hvor mye de måtte betale. I saker hvor det er snakk om dødstraff, kan man bruke utgiftsposter og vedlegg i lensregnskapet som kilder. Her ser man hva som ble kjøpt inn, eller andre utgifter som måtte til ved en henrettelse. Ved dette er svakheten at man ikke får noe mer informasjon om hva som var skjedd og hvem som blir henrettet. I bøtelistene er svakheten at det kun inneholder innbetalte bøter og forteller først ~~senere~~ senere om bøter som ikke ble betalt. I tillegg er det ingen ting om ubotamål (lovbrudd med annen straff enn bøter), så det gir ingen oversikt over kriminalitetens samlede omfang før 1660.

Styrker ved bøtelistene er at det er godt dokumentert, for bøter var jo en inntektskilde for staten.

Det beste er å sette det i sammenheng med tingbøkene som, med unntak, finnes ~~stort sett~~ ^{stort sett} sammenhengende fra etter 1660.

17 1/2 p. = A